

## Милосав Славно Пешић

### К Р А Ј И Г Р Е

Оштрим покретима Калеја стресе снег са шешира и крочи у претрпану кафану ЗЛАТНА КАПЉА, власништво Јове Николића, повратника, званог Јова Американац, или, краће, Џо, у којој је фудбалски клуб РУЗМАРИН већ неколико година држао томболу. Опшину га топлина и киселкасти воњ одеће која се сушила на људима, дувански дим и крештави Милутинов глас који је читавао бројеве са целулоидних лоптица. Опет пуно, рече више за себе, и пошто се мало промува, пропраћен негодовањем и псовкама раздражљивих играча, виде да нема ниједне слободне столице. Као да им је пупак на томболи одсечен, зановетао је врлудајући кроз кафану, и пошто се некако провукао кроз задња врата ЗЛАТНЕ КАПЉЕ, зађе у двориште које је служило за одлагање амбалаже и, повремено, олакшање пијанцима.

Играо је умерено, по тикет, ребе два, прескачући игре. Не би се рекло да је добијао. Надао се јесте; људски је. Замишљао је себе како добија у последњој игри, за играче, на белом тикету, када су премије биле веома високе јер се ништа није одвајало за клуб, и како почиње живот изнова. Покадшто би, тргнут из сања, док су други добијали, мрмљао у раздрљену кошуљу да пара на пару иде и резигнирано гужвао свој тикет.

Копкало га је понекад нешто, ту, унутра, у дубини, и говорило, сад Калеја, сад, ено твоје срећне звезде, покушај, купи тикет, нећеш се кајати, твоја је пара и ред, напред Калеја, не дај се сунце му пољубим! И трчао је, потом, као сумањут по ЗЛАТНОЈ КАПЉИ, вукао за рукаве, стезао за мишице, грлио и љубио продавце тикета, молио и кумио да му продају његов број, али срећа га није хтела.

Узео је лорну из дворишта, збацио са ње чабави снег, унео у КАПЉУ и подметнуо пода се, у врата што воде иза кафане. Стиснуо се у угао да не би био на пролазу, цимнуо за пеш Дебелог Гагу када је кренуо да продаје беле тикете за последњу игру. Играчи су врускали пржену рибу, главинали проју са чварцима или гибаницу и пратили бројеве. По-

ред себе су држали паре и продавци су прилазили, узимали згужване новчанице остављајући, на њихово место, тикете за наредну игру. Без речи, без објашњавања. То су били играчи на велико; за сваку игру су узимали по двадесет и више текета. Имали су и помоћнике који су пратили бројеве. Калеја је био сам и играч на ситно: тикет, понекад, изузетно, два. Од игре није правио занат.

„Колико?” питао је Дебели Гага и пружлио, пословно, руку. „Један”, гласну се Калеја. „Прво цални”, рекао је, поучно, Дебели Гага. „Али”, промрмљао је Калеја, „онај што добија. За нас, Цигани.” Шалио се, невољно, на свој рачун, а нешто му је опет, изнутра, чангрљало: твој је, твој, не дај се!

И видео је себе како добија, и видео је како га играчи из ЗЛАТНЕ КАПЉЕ износе на раменима и вичу нешто што не разуме а цела мала ври од Рома и кликће: „Живео, живео” и „Позлатила се!”, а деца облећу и подврискују ништа не схватајући, и видео је себе, добитника на белој, за играче, како ношен на раменима масе листа новине и видео је како гледа своју фотографију на свакој страници а из уста му блешти златна четворка, лево, и видео је како га носе кроз Циган-малу, и кроз центар и преко фудбалског игралишта и чуо подврискивање док снег сипа исписујући његово име, које Гега, први комшија, врхом контрабаса подвлачи, и видео је Зеку, лепотицу његову, како се смеје и бисерје про-сипа и како се отвара насред игралишта фудбалског клуба РУЗМАРИН и нови пород зачињу ослобођени свега, и видео је, на крају, нејасно, како га враћају у Циган-малу док тикети лете као новогодишње конфете.

Заврши се и ова игра. Предстоји још бела, за играче, са премијом од готово три милиона динара. Као никад. Коли је у кошуљици рођен, с белегом на челу, под звездом, мисли Калеја, и мада зна да он није, потајно се нада док се савија да са пода узме чачкалицу којом ће да перфорира бројеве на свом тикету.

Чаврљају лоптице од стоног тениса са бројевима исписаним мастиљавом оловком; Милутин повлачи ручицу и оне немирне искачу попут жишки. Милутин затим рикља број у микрофон, осветљава га на контролној табли, потом се опет маша ручке док нека слатка нада струји кроз Калеју јер никад није тако брзо бушио свој тикет. Ево, већ кроз десет број врти чачкалицом, а игра тек што је почела.

Премећу се бројеви у бубњу, све више се осветљава табла, нешто му срце прескаче и мења ритам, све ређе бупка бројеве али битка још није изгубљена; многи каскају за њим. Још четири броја, још три, никад боље, зноји се, дрхтавица га прождире, још два, још само два броја па је најсрећнији Ром у мали.

И више ништа не види и не чује осим бројева што искачу из тмине бубња и трепере по табли. Не осећа више ни љути дим што му штини очи и дражи замакли коњуктивитис, и већ заборавља све увреде и дане када је Зека бежала од куће, и дрхти и чека, и чека, и чека. Још један број. Још једна обична осмица да му преокрене васколики живот. Да га озари.

„Ајде”, огласи се несигурним гласом, „још осмицу за Калега, ајде осмицу. Ајде, искашља се чистећи суво грло, „још осмицу па си добар.” Почиње да се несвесно и убрзано моли заштитници Рома, тетка Бибији, док га слатки трнци среће већ шапоље: видиш ли ме татка Бибијо, кућа пуна ситнежи, Зека гола и боса, Бибијо, око ти љубим, осмицу истерај на она враташца, осмицу Бибо па сам бог богова, па сам Кис Михаило Мали, ајде Бибо, срце ти љубим, осмицу ми дај. „Ајде, Милутине, за Цигу осмицу”, шушкета а мисли да је рикнуо као вулкан, док му срце думбара а несвестица вуче у дубине. Играчи се смеју и добацују не верујући да Калеји недостаје само један број. Још је рано, мисле, пола табле је неосветљено. Нико не слуги на каквој страшној ја-ри Калеја изгара.

ПОРТА  
ОРТОВА

Калеја устаје, ближи се столу на коме, надихват, испред бућуљичаваог Станка благајника, стоје сложене и пребројане новчанице за добитника и шапуће: осмица, осмица, осмица. осмица. Промичу бројеви, неколицина већ чека један број, Дебели Гага гатера од стола да не смета, ноге га издају, враћа се и ћутке, пун нервозе, диже Муту са своје зеленкасте лорне. Неће мене то јуне да муне, заварара се док другим крајичком свести брза: осмица, осмица, осмица, осмица. . „Осмицаааа!”, кркла Милутин у микрофон и механичким покретом руке осветљава број на табли.

Калеја, у трену, види себе како устаје са влажне лорне, маше тикетом, цела кафана громко рикне: Ура! затим га бацају до плафона, малтер са кречом и паучином пада му у уста и талози по златној четворци лево, због које је увек криво уста да би се цаклила, и види раздрагану Зеку како му трчи у сусрет с бућуком деце а сви су некако наједном велики и лепо и машу му, и сунце га засењује док га тетка Бибија благосиља, а Зека је све ближа, и близа јој се откопчава, пуцад лете, ох, Зека, Зека . . .

ЗЛАТНА КАПЉА се убрзо празни. Одлазе играчи и нади да ће идућег пута њих походити срећа. Милутин скупља целулоидне лоптице и гаси таблу; Станко раздужује продавца тикета. Прошла је поноћ и рески ваздух пун снега улеће у кафану витлајући згужване тикете. Само Калеја нешто чека скврчен у хошку рагастова, на још влажној лорни.

„Ајде куме”, цима га, препун подсмеха, Дебели Гага, продавац тикета, „преспавао си твоју осмицу! Диж се, матори, чека те Зека отчепљена!” Али, Калеја не хаје и не слуги. Гага нестрпљиво дрмне ногом лорну и Калеја се сручи. „Људи”, захропта Дебели Гага, „овај је оладио!” Пригрчаше Милутин, Пека, Мирче, Станко и Џо Американац. Кафеџија одгурну Гагу, узе Калеју за руку покушавајући да набе пулс; потом га раздрљи тражећи срце. „Стало, ћубре!” отпљуну Американац, па, немоћан, устаде климајући, одсутно, главом, а поглед му се задржа на Калејиној стиснутој шапи. Када је, с муком, отворише, испале бели тикет. Американац га узе, пажљиво исправи и погледа према сијалици, затим гадно опсова.